

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

_____ С. М. Лутковська

«___» липня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО”

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Галузь знань 08 „Право”

Спеціальність 081 „Право”

Освітньо-професійна програма „Право”

Вінниця 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Адміністративне право». Рівень вищої освіти перший (бакалаврський), галузь знань 08 „Право”, спеціальність 081 „Право”, освітньо-професійна програма „Право”, 2022 р., 22 с.

Розробники:

Дем'янчук Юрій Вікторович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри права

Викладачі:

Дем'янчук Юрій Вікторович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри права

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри права

Протокол від 22 червня 2022 року № 11

Завідувач кафедри

Т. В. Маньгора

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету менеджменту та права

Протокол від 01 червня 2022 року № 1

Голова навчально-методичної комісії факультету

І. В. Белкін

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні науково-методичної комісії університету

Протокол від 29 липня 2022 року № 1

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 08 „Право”	Обов’язкова	
Атестацій – 4	Спеціальність 081 „Право”	Рік підготовки (курс):	
Загальна кількість годин – 180		2-й	
		Семестри:	
		3-й, 4-й	
		Лекції:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5.	Перший (бакалаврський) освітній рівень	46 годин	
		Практичні, семінарські заняття:	
		46 годин	
		Самостійна робота:	
		88 годин	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: Екзамен, Залік	

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

Передбачено розробка аудіокурсу, дистанційних online курсів для здобувачів з особливими освітніми проблемами (інклюзивної освіти).

Призначенням навчальної дисципліни «Адміністративне право» є розвиток у студентської молоді еколого-правового мислення, а також закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань їхньої майбутньої практичної діяльності у сфері захисту прав та законних інтересів суб'єктів адміністративних правовідносин, забезпечення правопорядку в адміністративній сфері України.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» є: поглиблення студентами засвоєних при опануванні нормативних курсів «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство» та інших дисциплін теоретичних і практичних знань щодо різнобічних аспектів юридичної відповідальності за екологічні правопорушення як одного із інститутів екологічного права та законодавства, як засобу дотримання еколого-правових норм і вимог у галузі раціонального, екосистемного та екобалансового використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища й забезпечення екологічної безпеки як обов'язкового елементу механізму правового регулювання суспільних відносин, а також як способу попередження завдання екологічної шкоди, гарантування охорони і захисту екологічних прав та інтересів суб'єктів еколого-правових відносин.

Навчальна дисципліна сприятиме формуванню у студентів вмінь і навичок самостійного вирішення практичних проблем, які виникають у процесі реалізації положень чинного законодавства про попередження, виявлення та кваліфікацію екологічних правопорушень, притягнення винних до юридичної відповідальності з метою забезпечення правопорядку.

Завданням вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» є:

– формування у студентів належного рівня знань стосовно настання юридичної відповідальності за адміністративним законодавством України та ЄС, що відбувається у двох формах – позитивній (перспективній) і негативній (ретроспективній);

– опанування студентами необхідних теоретичних положень щодо видів юридичної відповідальності в адміністративному праві, особливостей правового регулювання адміністративної, кримінальної, цивільно-правової (майнової) і

дисциплінарної відповідальності за порушення адміністративного законодавства, а також особливостей розгляду й вирішення правових спорів, а також врегулювання адміністративних спорів шляхом медіації;

– засвоєння сутності правових категорій, як-от: «деліктна відповідальність», «адміністративне правопорушення», «позитивна відповідальність в адміністративному праві», «правовий спір», «негативна (ретроспективна) юридична відповідальність за адміністративні правопорушення», «адміністративна шкода» та ін.;

– формування розуміння конкретного змісту норм адміністративного права;

– поглиблення засвоєних знань щодо підстав виникнення, зміни і припинення правовідносин юридичної відповідальності, її об'єктивних і суб'єктивних ознак, змісту, особливостей притягнення винних в адміністративних правопорушеннях осіб до різних видів юридичної відповідальності й обчислення моральної шкоди;

– удосконалення за допомогою засобів юридичної відповідальності за адміністративні правопорушення механізму забезпечення безпеки, раціонального використання, охорони й відтворення природних ресурсів і комплексів, охорони навколишнього природного середовища, забезпечення реалізації громадянами України своїх суб'єктивних прав, захисту інтересів юридичних осіб, територіальних громад і держави, забезпечення законності й адміністративного правопорядку.

1. Компетентності та результати навчання

За результатами вивчення навчальної дисципліни «*Адміністративне право*» здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральні компетентності (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі юридичної діяльності чи у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і

застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин за визначеними джерелами.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях,

виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» формує у здобувачів освіти соціальні навички («*softskills*»): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право»

Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Навчальна дисципліна «Адміністративне право» належить до обов'язкової навчальної дисципліни, освітній компонент циклу професійної та практичної підготовки.

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін «Основи права», «Конституційне право України», «Цивільне право», «Цивільний процес», «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Екологічне право», «Трудове право».

Постреквізити. Базис для опанування студентами навичок у сфері «Адміністративне право», «Адміністративне судочинство», «Міжнародне право».

3. Програма навчальної дисципліни «Адміністративне право»

Атестація 1. Загальна характеристика адміністративного права (ч. 1)

Тема 1. Адміністративне право як галузь публічного права.

Публічне адміністрування як форма реалізації публічної влади. Поняття, предмет і метод адміністративного права. Система адміністративного права. Джерела адміністративного права.

Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини.

Поняття, структура, види та реалізація адміністративно-правових норм.

Адміністративно-правові відносини, їх особливості та види. Підстави виникнення, зміни та припинення адміністративно-правових відносин. Принципи адміністративного права.

Атестація 2. Загальна характеристика адміністративного права (ч. 2)

Тема 3. Суб'єкти адміністративного права.

Поняття і види суб'єктів адміністративного права. Поняття адміністративної правосуб'єктності та адміністративно-правового статусу. Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права. Президент України як суб'єкт адміністративного права. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права. Інші органи державної влади як суб'єкти адміністративного права. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти адміністративного права. Громадські об'єднання як суб'єкти адміністративного права.

Тема 4. Форми та методи публічного адміністрування.

Поняття та форми публічного адміністрування. Поняття, ознаки та види актів публічного адміністрування. Поняття адміністративного договору та особливості його застосування. Поняття та види методів публічного адміністрування.

Атестація 3. Адміністративно-правове регулювання публічної служби (ч. 1)

Тема 5. Забезпечення законності і дисципліни у публічному адмініструванні.

Законність і дисципліна: загальна характеристика та класифікація способів їх забезпечення. Поняття та види контролю.

Тема 6. Адміністративна відповідальність.

Поняття адміністративної відповідальності. Адміністративний правопорушення як підстава адміністративної відповідальності. Адміністративні стягнення: поняття, перелік і накладення. Особливості адміністративної відповідальності спеціальних суб'єктів. Особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.

Атестація 4. Адміністративно-правове регулювання публічної служби (ч. 2)

Тема 7. Адміністративні послуги.

Поняття та ознаки адміністративних послуг. Принципи надання

адміністративних послуг. Суб'єкти надання адміністративних послуг. Класифікація адміністративних послуг. Порядок надання адміністративних послуг.

Тема 8. Правові засади публічної служби.

Поняття та види публічної служби. Поняття і сутність державної служби та служби в органах місцевого самоврядування як основних різновидів публічної служби. Правовий статус державного службовця. Порядок вступу, проходження та припинення державної служби. Правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування. Порядок прийняття, проходження та припинення служби в органах місцевого самоврядування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви атестацій і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Атестація 1. Загальна характеристика адміністративного права (ч. 1)												
Тема 1. Адміністративне право як галузь публічного права	18	4	4			10						
Тема 2. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини	18	4	4			10						
Разом за атестацію 1	36	8	8			20						
Атестація 2. Загальна характеристика адміністративного права (ч. 2)												
Тема 3. Суб'єкти адміністративного права	19	4	5			10						
Тема 4. Форми та методи публічного адміністрування	19	4	5			10						
Разом за атестацію 2	38	8	10			20						
Атестація 3. Адміністративно-правове регулювання публічної служби (ч. 1)												
Тема 5. Забезпечення законності і дисципліни у публічному адмініструванні	26	7	7			12						
Тема 6. Адміністративна відповідальність	26	7	7			12						
Разом за атестацію 3	52	14	14			24						
Атестація 4. Адміністративно-правове регулювання публічної служби (ч. 2)												
Тема 7. Адміністративні послуги	27	8	7			12						
Тема 8. Правові засади публічної служби	27	8	7			12						
Разом за атестацію 4	54	16	14			24						
Усього годин	180	46	46			88						

5.

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна	Заочна
1	Адміністративне право як галузь публічного права	4	
2	Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини	4	
3	Суб'єкти адміністративного права	4	
4	Форми та методи публічного адміністрування	4	
5	Забезпечення законності і дисципліни у публічному адмініструванні	7	
6	Адміністративна відповідальність	7	
7	Адміністративні послуги	8	
8	Правові засади публічної служби	8	
	Разом	46	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна	Заочна
1	Адміністративне право як галузь публічного права	4	
2	Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини	4	
3	Суб'єкти адміністративного права	5	
4	Форми та методи публічного адміністрування	5	
5	Забезпечення законності і дисципліни у публічному адмініструванні	7	
6	Адміністративна відповідальність	7	
7	Адміністративні послуги	7	

8	Правові засади публічної служби	7	
	Разом	46	

7. Теми самостійних робіт

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна	Заочна
1	Адміністративне право як галузь публічного права	10	
2	Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини	10	
3	Суб'єкти адміністративного права	10	
4	Форми та методи публічного адміністрування	10	
5	Забезпечення законності і дисципліни у публічному адмініструванні	12	
6	Адміністративна відповідальність	12	
7	Адміністративні послуги	12	
8	Правові засади публічної служби	12	
	Разом	88	

8. Основні види самостійної роботи здобувача

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	30	щотижнево	Усне та письмове опитування, тестовий контроль, обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних задач
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	30	щотижнево	Усне та письмове опитування, обговорення проблемних питань
3	Індивідуальні творчі завдання	14	1 раз	Захист індивідуального завдання, обговорення, виступ з презентацією
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	14	2 рази	Усне та письмове опитування, тестування у системі СОКРАТ, Moodle
Разом		88		

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносить на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання

результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

9. Рекомендована тематика індивідуальних завдань

1. Правові засади юридичної відповідальності в системі державної екологічної політики в контексті євроінтеграційних процесів.
2. Відповідальність як один із ключових принципів Європейської конвенції про захист прав людини й основних свобод.
3. Правовий механізм забезпечення юридичної відповідальності в галузі екології.
4. Завдання та функції держави у відносинах юридичної відповідальності за правопорушення.
5. Громадськість та її повноваження з попередження та виявлення правопорушень.
6. Імплементация міжнародно-правових принципів позитивної юридичної відповідальності в національну юридичну доктрину.
7. Місце юридичної відповідальності за правопорушення у системі юридичної відповідальності.
8. Судова практика захисту прав людини у сфері законодавства.
9. Кризові явища в енергетичному секторі, їх причини, наслідки та відповідальність.
10. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства, що регулює діяльність у адміністративній сфері.

11. Відповідальність підприємств, установ та організацій, які здійснюють діяльність у сфері використання ядерної енергії за адміністративні правопорушення.

12. Юридична відповідальність за правопорушення в аграрному секторі економіки.

13. Порухення норм законодавства України в сфері АПК.

14. Особливості юридичної відповідальності за порушення вимог адміністративного законодавства щодо розміщення і постійної діяльності військових частин, установ, військово-навчальних закладів, підприємств та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законодавства України.

10. Теми завдань для групового проєктування

(виконання гугл-презентації)

1. Поняття та особливості юридичної відповідальності за порушення адміністративного законодавства.

2. Поняття адміністративного правопорушення.

3. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства.

4. Поняття та особливості цивільно-правової відповідальності за порушення адміністративного законодавства.

5. Кримінальна відповідальність за порушення законодавства.

6. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність за адміністративні правопорушення.

7. Особливості юридичної відповідальності за адміністративні правопорушення в сфері господарської діяльності.

8. Особливості юридичної відповідальності за правопорушення в енергетичному секторі економіки.

9. Особливості юридичної відповідальності за адміністративні правопорушення в агропромисловому комплексі.

10. Особливості юридичної відповідальності за адміністративні правопорушення в сфері містобудівної діяльності.

11. Особливості юридичної відповідальності за адміністративні правопорушення в у сфері військової та оборонної діяльності.

11. Методи навчання

- Лекція
- Творчі, проблемно-пошукові, інтерактивні, особистісно-зорієнтовані:
- Проблемні
- Проєктні
- Інформаційно-комунікаційні технології (ІТ- методи)
- Випереджувальна самостійна робота («Перевернутий клас»)
- Мобільне навчання
- Контекстне навчання
- Робота в малих групах
- Інтегроване навчання

1. Форми поточного та підсумкового контролю

- колоквіум
- тестування
- презентації
- дослідницькі проєкти
- самоконтроль
- взаємоперевірка
- заліки
- самопрезентації
- перевірка аудиторних та домашніх завдань
- рейтингова оцінка знань
- індивідуальна відповідь

13. Критерії оцінювання результатів навчання

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Участь у роботі на практичних заняттях	15
3	Виконання самостійної роботи	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
7	Участь у роботі на практичних заняттях	15
8	Виконання самостійної роботи	10
	Всього за атестацію 2	30
	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, виконання макетів, виступ на наукових конференціях)	10
	Підсумкове тестування (екзамен, залік)	30
	Разом	100

ШКАЛА ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТА

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за 100- бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок	75 – 81
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	66 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 65
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс	0 – 34

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60 % підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10 % за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності у відповідності до положення “Про порядок оцінювання знань

здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному аграрному університеті” і до 30% підсумкової оцінки – на екзамені, заліку.

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку чи екзамену. Крім того, обов’язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

14. Методичне забезпечення

1. Адміністративне право України (загальна частина): навч. посіб. / [Остапенко О.І. Ковалів М.В., Єсімов С.С. та ін.]; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.

15. Рекомендована література

Основна:

1. Замрига А. В. Адміністративно-правове забезпечення господарської діяльності в Україні. Теорія і практика: монографія. Херсон: «ОЛДІ-ПЛЮС», 2020. 374 с.

2. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

3. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.

4. Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України: постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2016-%D0%BF#Text>.

Основна:

1. Адміністративне право України (загальна частина): навчальний посібник / О.І. Остапенко, М.В. Ковалів, С.С. Єсімов, Л.С. Гулак., Н.Я. Отчак, Л.О. Остапенко. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2019. 504 с.

2. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.

3. Курс адміністративного права України: підручник / за ред. О.В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 904 с.

4. Адміністративне право: навч. посіб. / В.В. Баштанник, І.Д. Шумляєва. 2-е вид., переробл. і доповн. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 200 с.

5. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, В. В. Зуй та ін.]. Вид. 6-те, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 квіт. 2021 р. Харків: Право, 2021. 196 с.

6. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.

7. Медяник В.А. Організаційно-правові засади державної соціальної політики в Україні: монографія. Запоріжжя: ВД «Гельветика», 2021. 406 с.

8. Єрмак О.О. Адміністративно-правовий статус державного службовця в системі правоохоронних органів: монографія. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 290 с.

9. Мілієнко О.А. Застосування адміністративних актів як інструментів публічного управління: теоретичний, нормативний та праксеологічний аспекти: монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 518 с.

10. Зубко Г.Ю. Державна інфраструктурна політика України: адміністративно-правові засади регулювання: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 412 с.

11. Подзігун Г.В. Публічне адміністрування у сфері цифрової трансформації України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2021. 196 с.

12. Замрига А. В. Адміністративно-правове забезпечення господарської діяльності в Україні. Теорія і практика: монографія. Херсон: «ОЛДІ-ПЛЮС», 2020. 374 с.

13. Попова Л.М. Адміністративно-правові засади контролю в сфері підприємницької діяльності: монографія. Харків: Майдан, 2018. 544 с.
14. Черній В.Д. Адміністративно-правове регулювання функціонування системи органів місцевого самоврядування в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2021. 228 с.
15. Маслова А.Б. Органи, що реалізують державну митну політику, як складова системи публічного адміністрування: організаційно-правові аспекти реформування: монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 388 с.
16. Губанов О.О. Юридична відповідальність публічних службовців як інститут службового права України: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 386 с.
17. Губанов О.О. Юридична відповідальність публічних службовців як інститут службового права України: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 386 с.
18. Іванова Г.С. Сучасний стан і перспективи розвитку адміністративно-правового регулювання в агропромисловому комплексі України: монографія. Харків: Право, 2020. 352 с.
19. Бойко О.В. Гарантії забезпечення законності надання публічних послуг в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2020. 231 с.
20. Євдокимов П.В. Адміністративно-правове регулювання реалізації кадрового забезпечення в органах публічної адміністрації в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2020. 237 с..

Додаткова:

1. Gathii James Thuo. Africa. The Oxford Handbook of the History of International Law; ed. Bardo Fassbender, Anne Peters. 2012. DOI: 10.1093/law/9780199599752.003.0018
2. Gerrit W. Gong. The Standard of «Civilization» in International Society. Oxford University Press, 1984. 267 p.
3. Peñas Esteban Fr. J. Standard of civilization: The history of international relations. *Relacione Internacionales*. 2019. № 40. P. 171–195.
4. Koskenniemi M. The Gentle Civilizer of Nations: The Rise and Fall of International Law, 1870–1960. Cambridge : Cambridge University Press, 2001. 569 p.
5. Rutkowski and Others v. Poland. № 72287/10. 7 July 2015. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-58920>
6. Kuijer M. The Right to a Fair Trial and the Council of Europe’s Efforts to Ensure Effective Remedies on a Domestic Level for Excessively Lengthy Proceedings. *Human Rights Law Review* 13(4): 777–794. URL: https://www.ejtn.eu/Documents/About%20EJTN/Independent%20Seminars/Human%20Rights%20BCN%20229%20April%202014/KUIJER_Fair_Trial_Lengthy_Proc_CoE_2013.pd
7. Басенко Р.О., Шаравара Р.І., Аванесян Г.М. Теоретико-правові засади гармонізації законодавства України та Європейського союзу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №3. С. 241-244.
8. Бехруз Х. Сравнительное международное право – актуальное направление правовых исследований. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»* : зб. наук. пр. Одеса, 2015. Т. 16. С. 51–60.

9. Гуцова О.С., Яковюк І.В. Екологічна дипломатія Європейського Союзу. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №5. С. 634-637.
10. Діяльність міжнародних органів щодо забезпечення міжнародно правової відповідальності в публічному праві : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 25 жовтня 2019. Дніпро. 2019. 105 с.
11. Коверзнев М.С. Відповідальність у міжнародному праві. Альманах міжнародного права. 2017. № 13. С. 49–56.
12. Курбанов А. Ф. Международное региональное право: вопросы теории и практики : монографія. Баку : Елм, 2016. 280 с.
13. Кухарчук О.В., Ткаченко Р.О., Сенаторова О.А. Відповідальність держав у міжнародному праві. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №5. С. 646-648.
14. Мохд Н. Міжнародне публічне право: фрагментація та регіоналізація. Інтернаука. Серія: Юридичні науки. 2021. № 6. С. 83–88. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/16266952799562.pdf>
15. Мережко А. А. В каком смысле мы можем говорить о сравнительном международном праве? URL: <https://www.academia.edu/>
16. Тараненко М.М., Царик О.В., Дмитрієнко К.О. Договори та їх вплив на міжнародні відносини. Сучасні проблеми міжнародного права. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №3. С. 260-264
17. Шукюров Т.Ю. Консультативна юрисдикція Європейського суду з прав людини відповідно до протоколу 16 до Європейської конвенції з прав людини: перспективи її подальшого розвитку. Часопис Київського університету права. 2021. №4. С. 194-199.
18. Чулінда Л.І., Красницька А.В. Сучасні проблема офіційного тексту міжнародних договорів. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №1. С. 331-334.

Інформаційні ресурси

<http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

<http://kmu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

<http://ccu.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.

<http://president.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Президента України.

<http://www.nau.ua> Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

<http://www.konspect.com> - Навчальний портал «Готуємось до занять»

<http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал

<http://student.pp.ua/load> - Студентський портал України.